

ותמהינן: **ומאי שנא** המוליד ריח בבגדים באמצעות הנחת כוס עליהם, מהמוליד ריח של בושם על ידי שמוללו לעץ של בשמים, ומריח בו, וכן קוטמו ומריח בו?

ומשנינן: **התם** במולל עץ של בשמים, **ריחא מיהא איתא**, הריח עצמו כבר נמצא בעץ הבשמים, ובמלילתו או קטימתו **אוסופי הוא דקא מוספי ריחא**.

הכא בהנחת הכוס המבושמת על בגדי המשי — **אולודי הוא דקמוליד ריחא**.

רבא אמר: על גבי גחלת נמו מותר לעשן פירות, מידי דהוה **אבשרא**, שמותר לצלות בשר **אגומרי** על גבי גחלים, שעישון הפירות הוא דבר השוה לכל נפש, והותר לעשות עבורו מלאכת כיבוי או הבערה.

דרש רב גביהא מבי כתיבא אפתחא דבי ריש גלותא: "קטורא" — שרי!

דרש, ולא פירש דבריו.

אמר ליה אמרימר: מאי "קטורא"?

אי כוונתך ל**קטורא** שהם קמטים שמגהצים בידי, בשרוולים של הבגדים —

לא יתכן שיהיה מותר לעשות זאת ביום טוב, שהרי **מעשה אומן הוא**, וכל תיקון של מעשה אומן אסור לעשותו ביום טוב מצד מלאכת "מכה בפטיש".

ואי כוונתך שמותר לעשן פירות ביום טוב — הרי אסור לעשן, **דהא קא מכבה את אש הגחלים** בנתינת הלבונה עליהם.

אמר ליה רב אשי לאמימר: לעולם כונתו להתיר לעשן פירות ביום טוב, מפני שהוא

הותרה מלאכת כיבוי אלא לצורך אוכל נפש או לצורך הנאה השוה בכל נפש, וזה תפנוק מיוחד הוא, ואינו שוה לכל נפש.

אמר ליה רב נחמן לרב הונא: **ונימא מר** שאסור ליתן את הלבונה על האש מפני שמבעיר את הלבונה!?

אמר ליה: תחלתו מכבה את אש הגחלים ורק סופו מבעיר את הלבונה, ולכן נקטתי את האיסור הראשון.

אמר רב יהודה: רק על גבי גחלת אסור להניח את הלבונה כדי לעשן פירות, לפי שמכבה ומבעיר לצורך דבר שאינו שוה לכל נפש.

אבל להניח לבונה לצורך עישון פירות על גבי חרס מוסק — מותר, היות ואין כאן כלל כיבוי.

והבערת הלבונה מהחום של החרס המוסק היא הבערה בשינוי, הנחשבת הבערה "כלאחר יד", שאינה אסורה מן התורה אלא רק מדרבנן, והיא הותרה לצורך הנאה ביום טוב אפילו שהיא הנאה של מפונקים בלבד.

ורבה אמר: הבערת הלבונה על גבי חרס נמו אסור, משום דקא "מוליד" ריחא. ואיסור "מוליד" ביום טוב הוא משום שה"מוליד" קרוב הוא לעשיית מלאכה חדשה.

רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו: סחופי כסא להניח כוס עם ריח בושם אשיראי על בגדי משי ביומא טבא — אסור.

מאי טעמא?

משום דקמוליד ריחא בבגדי המשי.

א. פרתו יוצאה בשבת לרשות הרבים ברצועה שבין קרניה. שלדעתו נוי הוא לה, וחכמים אינם מחשיבים את הרצועה כנוי אלא כמשא.

ב. ומקרדין מגרדים את הבהמה במגררת ברזל בעלת שיניים דקות ביום טוב, אף על פי שיש בכך עשיית חבורה בבהמה.

ג. ושחקין טוחנים ביום טוב את הפלפלין ברחים שלהן, לפי שלדעתו גם מלאכת טחינה הותרה ביום טוב.

רבי יהודה אומר: אין מקרדין את הבהמה במגררת של ברזל ביום טוב, מפני שעושה בה חבורה.

אבל, מקרצפין אותה במגררת עץ אשר שיניה גסות, שאינה עושה חבורה.

וחכמים אומרים: אין מקרדין במגררת ברזל בעלת שיניים דקות, ואף לא מקרצפין במגררת עץ בעלת שיניים גסות. וטעמם יבואר בגמרא.

גמרא:

והוינן בה: וכי בדעת התנא של המשנה למימרא, לומר דרבי אלעזר בן עזריה — רק חדא פרה הויא ליה?

והאמר רב, ואמרי לה אמר רב יהודה אמר רב: תליסר שלשה עשר אלפי עגלי הוה מעשר "מעשר בהמה" רבי אלעזר בן עזריה מעדריה כל שתא שנה ושתא!?

ומשנינן: תנא: לא פרה שלו היתה. אלא, פרה של שכנתו היתה. ומתוך שלא מוחה בה על שיוצאת ברצועה שבראשה — היא

סובר שעישון פירות הוא דבר השוה לכל נפש, מידי כמו דחה אבשרא אגומרי הנחת בשר על גבי גחלים שמותרת.

איבא דאמרי,

אמר ליה אמיר: מאי "קטורא"?

אי קטורא בידי — מעשה אומן הוא.

אי לעשן — אסור, דקא מוליד ריחא.

אמר רב אשי: אנא אמריתה נהליה לרב גביהא אימרה זו. ומשמיה דנברא רבה אמריתה נהליה לו.

ולעולם, משמעותה היתר לעשן פירות, ומידי דחה אבשרא אגומרי.

שנינו במשנה: ועושין גדי מקולם.

תניא, רבי יוסי אומר: תודום איש רומי הנחיו את בני רומי לאכול גדי מקולם בלילי פסחים.

שלחו ליה חכמים: אלמלא תודום אתה, חכם גדול ונכבד, גוזרנו עליך נדוי, לפי שאתה מאכיל את בני ישראל קדשים בחוץ.

ותמהינן: וכי מאכיל קדשים בחוץ, סלקא דעתך שהיה תודוס?

ומשנינן: אלא אימא: אתה מאכיל בעין קדשים, ויבואו הרואים זאת לטעות לאכול קדשים בחוץ.

מתניתין:

שלשה דברים רבי אלעזר בן עזריה מתיר, וחכמים אומרים:

נקראת על שמו. שנינו במשנה: ומקדין את
הבהמה ביום טוב.

תנו רבנן: איזהו קרוד ואיזהו קרצוף?

קרוד נעשה במגרת שיש לה שיניים קטנים
דקים, ועושיין בה חבורה.

קרצוף נעשה במגרת עץ ששיניה גדולים
ועבים, ואין עושיין בה חבורה.

ושלש מחלוקות בדבר:

א. רבי יהודה סבר: דבר שאינו מתכוין —
אסור.

מיהו, קרוד — קטנים ועושיין חבורה. ולכן
אסר אף על גב שאינו מתכוין לעשיית
חבורה אלא רק לנקותה.

קרצוף — גדולים, ואין עושיין חבורה. ולכן
התיר.

ולא גזרינן לאסור קרצוף אטו קרוד.

ב. ורבנן סברי נמי כרבי יהודה, שדבר
שאינו מתכוין אסור.

וגזרינן קרצוף אטו קרוד.

ג. ורבי אלעזר בן עזריה סבר לה כרבי
שמעון, דאמר דבר שאינו מתכוין מותר.

ולכן, בין קרוד ובין קרצוף שרי היות ואינו
מתכוין לעשות חבורה.

אמר רבא אמר רב נחמן אמר שמואל,
ואמר לי אמר רב נחמן לחודיה: הלכה
כרבי שמעון, שאמר דבר שאינו מתכוין
מותר, שהרי רבי אלעזר בן עזריה מודה לו.

אמר ליה רבא לרב נחמן: ולימא מר הלכה
כרבי יהודה, שהרי חכמים מודים לו!

אמר ליה: אנא כרבי שמעון סבירא לי ולכן
פסקתי כמוהו. ועוד: שהרי רבי אלעזר בן
עזריה מודה לו.

מתניתין:

מכונת הרחים של פלפלין מורכבת משלשה כג-ב
חלקים, ולכל אחד מהחלקים יש שם כלי
בפני עצמו.

ולכן, הרי היא טמאה בשלש שמות של
טומאת כלים, משום השמות של שלשה
כלים.

והיינו, כאשר נטמאת הרחיים, אין היא
נטהרת בביטול אחד השמות, אלא רק כאשר
יתבטלו ממנה כל שלשת שמות חלקיה.

ואלו שמות שלשת חלקיה, שהיא טמאה
מכוחם:

משום "כלי קבול", ומשום "כלי מתכת",
ומשום "כלי כברה". וכפי שיבואר בגמרא.

גמרא:

תנא בכרייתא:

הכלי התחתונה שברחיים העשויה עץ
ומקבלת לתוכה את אבק הפלפלים שנטחנו,
הרי היא טמאה משום טומאת כלי עץ שיש
להם קבול. שטומאת כלי עץ היא רק בכלים
שיש בהם בית קיבול, ולא ב"פשוטי כלי
עץ" ללא בית קיבול.

הכלי האמצעית שגם היא עשויה עץ, ובה